

ОБЛІК ВИТРАТ НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ, РЕМОНТ ТА ТЕХНІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ВАНТАЖНОГО ТРАНСПОРТУ

Ковтуненко Ю.В., к.е.н.
Оркуш Ю.І.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Вантажний транспорт – це вагома складова транспортної системи в цілому. Він гарантує перевезення вантажів на різні дистанції, а також забезпечує виробничі зв'язки між підприємствами.

Питаннями обліку витрат на експлуатацію, ремонт та технічне обслуговування вантажного транспорту займалися такі вчені – Гончаренко І.А., Снісар О.О., Безверхий К.В., Корінько М.Д., Дроб'язко. С.І., Свідерський Є.І.

Під час експлуатації вантажного транспорту велику долю витрат займає паливо – майже 60%. Наявність і рух палива, що заготовлюється для експлуатації транспортних засобів, ведеться на субрахунку 203 «Паливо».

Підприємства можуть відкривати субрахунок третього порядку [1]:

– 2031 «Нафтопродукти на складі» – обліковується наявність і рух усіх видів нафтопродуктів, що перебувають на нафтоскладах, у пунктах заправки, інших підрозділах підприємства, у ваговому й грошовому еквіваленті;

– 2032 «Нафтопродукти в талонах» – обліковують талони, отримані матеріально відповідальними особами на нафтопродукти в одиницях виміру, зазначених у талонах та у вартісному вираженні;

– 2033 «Нафтопродукти в баках автотранспортних засобів» 3– облікують паливо, отримане водієм із нафтоскладу підприємства і на сторонній АЗС;

– 2034 «Газоподібне паливо на складі» – обліковують газоподібне паливо на складі в підзвіті комірника;

– 2035 «Газоподібне паливо в талонах» – обліковують талони, отримані матеріально відповідальними особами, на газоподібне паливо в одиницях виміру, зазначених у талонах та у вартісному вираженні;

– 2036 «Газоподібне паливо в баках автотранспортних засобів» – обліковують газоподібне паливо у підзвіті водіїв.

У таблиці 1 наведено операції з обліку дизельного пального на автотранспортному підприємстві [1-3].

Таблиця 1

Облік руху дизельного пального

Зміст операції	Дебет	Кредит
1	2	3
1. Отримано від постачальника дизельне пальне для вантажних автомобілів	2031	631
2. Нараховано податковий кредит з ПДВ	641	631
3. Дизельне пальне залита до баку вантажного транспорту (підзвіт водія)	2033	2031
4. Залито до баку вантажного автомобіля дизельне пальне від сторонньої АЗС	2033	372
5. Видано водієві талони на дизельне пальне	2032	2032
6. Одержано дизельне пальне на АЗС за талони	2033	2032
7. Списано вартість використаного дизельного пального за нормами	231	2033
8. Списано вартість використаного дизельного пального понад норму на фінансові результати	79	2033
9. Списано вартість використаного дизельного пального понад норму за рахунок матеріально відповідальної особи (водія)	375	2033

Для ремонту вантажного транспорту необхідні запчастини – малоцінні швидкозношувані предмети (МШП). Для обліку МШП використовується рахунок 22 «МШП», де обліковуються предмети, що належать до складу запасів. На автотранспортних підприємствах для обліку МШП використовується метод обмінного фонду інструментів. Метод обмінного фонду передбачає обмін непридатних зношених предметів на придатні поштучно. Таким недокументальним способом підтримується запас МШП у виробничих коморах. Видача інструментів працівнику на короткий термін користування здійснюється за допомогою марочної системи: кожний працівник має необхідну кількість металевих інструментальних марок, за якими отримує з комори потрібні інструменти для роботи без оформлення документів.

Форми первинних документів з обліку МШП встановлені наказом Міністерства статистики:

- Ф.№ МШ-1 – Відомість поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів;
- Ф.№ МШ-2 – Карта обліку МШП;
- Ф.№ МШ-3 – Замовлення на ремонт або заточування інструментів;
- Ф.№ МШ-4 – Акт вибуття МШП;
- Ф.№ МШ-5 – Акт списання інструментів та обмін їх на придатні;
- Ф.№ МШ-6 – Особова карта обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів;
- Ф.№ МШ-7 – Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних засобів;
- Ф.№ МШ-8 – Акт на списання МШП.

Під час ремонту та здійсненні технічного обслуговування вантажного транспорту автотранспортні підприємства також несуть значні витрати на оплату праці, купівлю та експлуатацію запасних частин, оплату послуг стороннім організаціям (наприклад ремонт, який виконується підрядним способом). До витрат діяльності у повному обсязі включається витрати, які пов'язані з ремонтом основних засобів. До складу первісної вартості конкретного вантажного автомобіля включається витрати, що пов'язані зі збільшенням майбутніх економічних вигід. Можливий випадок, коли при здійсненні капітального ремонту відбувається заміна базового агрегату вантажного автомобіля, якщо це відбувається з поліпшенням його технічних показників порівняно з цими параметрами до заміни. Наприклад, автомобіль буде споживати менше дизельного палива. Такі витрати, пов'язані з заміною, в бухгалтерському обліку повинні збільшувати первісну вартість вантажного транспорту.

Література

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Навч. посібник / Н.В. Чебанова, Ю.А. Василенко –К.: Видавничий центр «Академія» – 2002. – 672 с.
2. Ковтуненко Ю.В. Економічна сутність витрат на експлуатацію, ремонт та технічне обслуговування автомобільного транспорту / Ю.В. Ковтуненко, Ю.І. Оркуш, Д.Д. Присакар // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми забезпечення економічного розвитку промислових підприємств» (Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса, 28-29 вересня 2015). Том 1. – Одеса, ОНПУ, 2015 – С. 171–172.
3. Гончаренко І.А. Сутність та класифікація витрат підприємства / І.А. Гончаренко, В.Л. Пластун // Молодіжний наук. вісн. УАБС НБУ. Серія: Економічні науки. – 2013. – № 4. – С. 458 – 469.